

Minnesanteckningar från möte i Arbetsgruppen på Fjärran Höjder 4/11 -09

Närvarande: Annika Thyrestam (Hedvigs Trädgårdar), Ingela Edqvist (HiG), Lisbeth Pedersen (Villa Harmoni), Ami Widahl (Konstterapi/ hälsomålning), Lena Engström (kurator i Sandviken med intresse för trädgård), Jeff Elliott (Läkarmottagningen S. Kungsgatan 42), Eva Berger-Lundberg (verksamhetschef Enheten för Daglig Verksamhet, Gävle Kommun), Björn Hägg, (chef Arbetsmarknadsenheten, Gävle Kommun), Robert Larsson (integrationsansvarig, Länsstyrelsen), Anders Enqvist (Länsledningens kansli och Samordningsuppdraget, Länsstyrelsen), Anders Petterson (projektledare, Gavle Service), Rickard Sundberg (Gavle Service), Mikael Olsén (Gavle Service), Eva Holmberg-Tedert (verksamhetssamordnare, Arbetsförmedlingen), Kenneth Ifwer (projektsamordnare, Försäkringskassan), Arja Philipsson (projektledare för Hälsoprojektet, ett samverkansprojekt mellan Primärvården och Psykiatrin inom Landstinget), Maria Westerman (Landstinget, samt livsyogalärare och yogisk terapeut) samt Olov Dahlin (HiG)

Tidigare minnesanteckningar finns på:

<http://www.hig.se/Organisation/Institutioner/Institutionen-for-humaniora-och-samhallsvetenskap/Forskning/Tvarvetenskapligt-forum-for-halostudier/Halsoparken-Fjarran-Hojder/Minnesanteckningar.html>

Olov inledde med att introducera projektet Hälsoparken Fjärran Höjder för de personer som tidigare inte deltagit i något av arbetsgruppens möten. Därefter gjordes en presentationsrunda bland de närvarande.

Representanter för Gävle Kommun, Gavle Service, Länsstyrelsen, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Primärvården hade bjudits in till mötet. Inbjudna representanter för Landstinget och Region Gävleborg saknades. Mötets syfte var att diskutera det utkast till projektbeskrivning, med arbetstiteln *Arbetsträning, social träning och utbildning i grön miljö vid Fjärran Höjder*, som Arbetsgruppen skickat ut i samband med kallelsen till mötet. Inspiration för projektet har bland annat hämtats från England där så kallad *social inclusion* används vid flera hälsoträdgårdar som ett sätt att hjälpa individer till ett aktivare och mer meningsfullt liv med bättre hälsa som resultat.¹

Projektet ger förslag till en verksamhet som bygger på samverkan mellan Gävle Kommun, Högskolan i Gävle, Försäkringskassan, Länsstyrelsen, Landstinget Gävleborg och Region Gävleborg. Projektet är tänkt att bygga vidare på en verksamhet som redan finns vid Fjärran Höjderbadet: Ett antal personer från Enheten för Daglig Verksamhet sköter sedan ett par år om utemiljön runt badet och utför även viss fastighetsskötsel. Projektet föreslår en utvidgning av denna verksamhet där också andra grupper personer som bristfälligt integrerats i samhället kan ingå. Idén är att använda den gröna miljön vid Fjärran Höjder som en sluss för personer med utanförskap att komma in i samhället och arbetslivet. Genom arbetsträning, social träning och utbildning tänks personerna kunna växa i tilltro och självkänsla för att kunna ta steget ut i arbete eller studier. Utbildningen skulle ha en inriktning mot uthållig ekologisk odling och permakultur. Som kretsloppsambassadörer skulle de få med sig en stolthet och en identitet och kunskaper som allt mer kommer att efterfrågas i samhället.

Vid förra arbetsmötet fanns bland annat representanter för Enheten för Daglig Verksamhet, Särvox och Invandrarcentrum närvarande och man tyckte samstämmigt att det finns ett behov

¹ Se till exempel: <http://www.thrive.org.uk/about-thrive.aspx> och <http://www.blackthorn.org.uk/>

av platser som den som skissats i projektbeskrivningen. Gruppen ville genom mötet få respons från representanterna för ovan myndigheter kring möjligheten till en samverkan i projektet. Mer specifikt ville man förhöra sig om möjligheterna till ekonomiskt stöd till projektet. I ett första steg skulle det handla om att avlöna trädgårdsmästare att utreda materialkostnader för verksamheten och en projektledare som skulle ha till uppgift att utreda projektets personella kostnader och skapa en budgetkalkyl.

Kenneth Ifwer redogjorde för att det idag finns ca 850 unga arbetslösa personer mellan 19-29 år, vilket är en fördubbling i antal sedan 2004. Dessa personer har aktivitetserättning beviljat i tre år i taget och väldigt få av dem kommer ut i arbete eller utbildning. För att ha en chans att komma ut på arbetsmarknaden skulle de behöva extra stöd. Kanske kunna detta projekt vara något för dem? Försäkringskassan ger idag och fortsätter tillsvidare att ge ersättning till bland annat konstterapi/hälsomålning för denna grupp unga. En kombination av sådan terapi med trädgårdsarbete tror vi skulle kunna vara ett bra koncept. Arja Philipsson menade att det finns grupper av människor med stora behov som projektet skulle kunna hjälpa – det handlar bara om viljan att gemensamt satsa på dem. Lisbeth Pedersen var inne på att det mycket handlar om att ha ett lokalt perspektiv och att aktörer samverkar med varandra. Robert Larsson refererade till ett lyckosamt projekt i Ljusdal där invandrare fått hjälp genom en verksamhet som liknar denna.

Anders Pettersson, assisterad av sina två medarbetare från Gavle Service, berättade om företagets framväxt. Man är organiserad som ett arbetskooperativ och det har tagit många år att bygga upp verksamheten och få till en fungerande grupp. Man besökte bland annat ett kooperativ i Karlstad för att få inspiration. Anders Pettersson uppvaktade i ett inledningskede AMI och Björn Hägg och fick då en miljon kronor för att starta upp verksamheten. Man sökte också och fick ESF-medel. Idag består gruppen av ett tiotal personer och företaget går med vinst. Genom erfarenheter har man byggt upp kunskap och kompetens. Som Björn Hägg skriver i en presentationsbroschyr för Gavle Service så är det ett kooperativt socialt företag som tjänar som ”ett gott föredöme för andra liknande initiativ i Sverige och internationellt”.

Eva Holmberg-Tedert berättade att socialt företagande av typen kooperativ är något som man från regeringshåll nu gärna vill bidra till. Man kommer i det arbetet ta hjälp av Coompanion (<http://www.coompanion.se/gavleborg/default.aspx>). I föreliggande projekt ser vi just kooperativet som en möjlig organisationsform och har hänvisat till Coompanion i förstudierapporten.²

Eva Holmberg-Tedert redogjorde för de alternativ till arbetsträning som Arbetsförmedlingen kan bidra med. Det är framför allt det som kallas Fas 3 inom jobb- och utvecklingsgarantin, vilket innebär tvåårsbeslut för personer som gått i garantin i mer än 450 dagar och skall ha någon meningsfull och utvecklande sysselsättning. Arbetsförmedlingen står för aktivitetsstöd och anordnaren får 225:-/person/dag för att täcka kostnader för arbetsledning, eventuell skyddsutrustning och arbetskläder. Det räcker alltså med ganska få personer för att finansiera arbetsledare. Utöver detta kommer ”Lyftet” som man inte riktigt vet vad det innebär ännu, men som troligen kommer att vara någon form av placering för personer som övergår från Försäkringskassan till Arbetsförmedlingen. Dessutom finns praktikplatser för personer som varit arbetslösa kortare perioder. Då är placeringarna högst 6 månader, aktivitetsstöd utgår till den enskilde men inget anordnarbidrag finns, d.v.s. det är inte så generösa villkor som för de riktigt långtidsarbetslösa. Arbetsförmedlingen ser gärna att personer som av dem placeras hos

² <http://www.hig.se/filearchive/Institutioner/HS/Forskning/Tvarvetenskapligt-forum-for-halstodstudier/Halsoparken-Fjarran-Hojder/HalsoparkenFjarranHojderRapport090703.pdf>

kommunens arbetsmarknadsenhet får ytterligare ett bra alternativ till meningsfull sysselsättning.

Man lyfte fram att det var viktigt att identifiera målgrupperna och deras speciella behov. Två grupper som tydliggjorts hittills är personer från Enheten för Daglig Verksamhet och samverkansprojektet Hälsoprojektet (Primärvården och Psykiatrin inom Landstinget). Genom den kontakt som finns med ansvariga för dessa verksamheter ska en sådan kartläggning av behoven kunna göras. En tredje grupp som skulle vara mycket angelägen att fånga upp är den allt större gruppen unga med aktivitetsersättning. En sak som framhölls var att det är viktigt att verksamheten växer fram långsamt och börjar i det lilla.

Efter hand kom diskussionen att handla om vilken ekonomi som projektet skulle komma att ha för att bli uthålligt. Skulle det finnas en grupp personer som brinner för projektet och har tid att engagera sig ideellt så skulle projektet kunna köras igång direkt. Björn Häagg berättade om Briggen Gerda som egentligen hela tiden varit ett ideellt projekt. Nu ser det inte riktigt ut så i detta fall. Arbetsgruppens medlemmar har alla anställningar och har ingen möjlighet att lägga på extra arbetsuppgifter av detta slag. En hel del tid har redan lagts ideellt på att utforma projektet och nu behövs finansiering någonstans ifrån för att projektet ska kunna gå vidare. Arbetsgruppen anser inte heller att ansvaret bör ligga där. Projektet bör ses som ett samarbetsprojekt som i ett längre perspektiv kan hjälpa till att lyfta hälsan hos en mängd personer i samhället och få in dem i arbetslivet, vilka annars skulle kräva både ekonomiskt stöd och sjukvårdsinsatser. Vi anser att samhället skulle kunna spara mycket genom att tillsammans bidra till att projektet kommer igång.

Förslag om att söka medel från såväl Socialfonden som den Regionala Strukturfonden kom upp. En sådan ansökan bör kunna göras i samverkan mellan de olika aktörer som här skissats på, menade man. För att kunna söka medel där krävs egenfinansiering. De ersättningar som Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen ger till personerna som skulle delta i verksamheten kan räknas som egenfinansiering. Det som återstår är att göra en kostnadsberäkning av material, en budgetkalkyl och verksamhetsplan. Till detta behövs för några månader avlönade trädgårdsmästare och en projektledare, som Arbetsgruppen ser det.

Björn Häagg och Anders Enqvist menade att man behöver se en uthållighet i ekonomin genom att identifiera vem som kommer att köpa de tjänster som verksamheten kommer att erbjuda. Vem kommer att vara kund? Trädgårdsmästarna Ingela Edqvist och Annika Thyrestam har skissat på ett antal sådana möjliga kunder i projektbeskrivningen.

En diskussion rörde Landstingets intresse av att delta i projektet. Om det finns forskning som visar att trädgårdsterapi är effektiv – vilket det finns – så borde Landstinget också kunna tänkas köpa tjänster från projektet. Så har skett i Region Skåne och Västra Götalandsregionen. Gunnebo trädgårdsrehabilitering finansieras av Samordningsförbundet Mölndal, Partille, Härryda och Lerum, där samverkan om samordnad rehabilitering sker med Västra Götalandsregionen, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan. Inom Västra Götalandsregionen finns utöver trädgårdsrehabilitering också Försam, (förebyggande rehabilitering i samverkan) som är

ett samarbete mellan vårdcentral, försäkringskassa, arbetsförmedling och socialtjänst, inom ramen för Samordningsförbundet Väster Göteborg. Syftet är att samordna myndigheternas insatser i ett tidigt skede för en snabbare återgång till arbetsliv och egen försörjning. De tar emot patienter från sitt

upptagningsområde, som är i riskzonen för långtidssjukskrivning, i yrkesverksam ålder 16-64 år och i behov av flera insatser från teamet.³

Skulle inte Gävleborg kunna bli ett tredje Landsting som följer dessa exempel?

Vid pennan Olov Dahlin

³ http://www.vgregion.se/Pages/93912/37%C2%B0_okt_08_Arkiv.pdf